

Jätelautakunta Kolmenkierron alueen jätehuoltomääräysten yleinen osa

Jätela 16.6.2015 § 26

Yleinen osa	1
1 Mitä jätehuoltomääräykset ovat ja miksi niitä annetaan?.....	1
2 Etusijajärjestys.....	1
3 Kunnan järjestämä yhdyskuntajätehuolto	2
4 Jätehuollon viranomaistehtävät, valvonta ja käytännön toteuttaminen	4
5 Jätteiden keräys	4
6 Jätteiden kuljetus.....	6
7 Asumisessa syntyvät ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet	6
8 Elinkeinotoiminnan jätehuolto Muun kuin kunnan vastuulle kuuluvan jätteen jätehuolto	7
9 Tuottajavastuu	7
10 Vaaralliset jätteet.....	9
11 Rakennus- ja purkujäte	9
12 Roskaantumisen ehkäisy	10
13 Merkittävimmät muutokset jätehuoltomääräyksissä	10
14 Lisätietoa.....	11

LUONNOS

Yleinen osa

Yleisessä osassa kerrotaan jätehuoltomääräysten taustalla olevista velvoitteista. Velvoitteet tulevat erilaisista jätehuoltoon liittyvistä säädöksistä ja päätöksistä. Lisäksi yleisessä osassa annetaan tietoa ja neuvontaa jätehuollosta.

1 Mitä jätehuoltomääräykset ovat ja miksi niitä annetaan?

Jätehuoltomääräysten tavoitteena on edistää jätelain (646/2011) toimeenpanoa paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Jätehuoltomääräysten tavoitteena on estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvia haittoja tai vaaroja terveydelle tai ympäristölle sekä edistää etusijajärjestyksen noudattamista. Jätehuoltomääräykset antaa kuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen, jätelautakunta Kolmenkierto.

Jätehuoltomääräyksillä on tärkeä asema jätehuollon käytännön toimeenpanossa kunnassa. Määräykset koskevat esimerkiksi jätteiden lajittelua, keräämistä, kuljettamista sekä roskaantumisen ehkäisemistä.

Jätehuoltomääräykset ovat lainsäädäntöä, kuten jätelakia ja jäteasetusta, tarkentavia määräyksiä. Ne ovat nimensä mukaan velvoittavia, eivät suosituksia. Jätehuoltomääräykset koskevat kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvia kiinteistöjä, kuten asuinkiinteistöjä, sekä palvelulaitoksia. Siten kaikkien kuntalaisten, asumiseen ja julkiseen kunnan hallinto- ja palvelutoimintaan tarkoitettujen kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden sekä soveltuvilta osin myös muiden toimijoiden on noudatettava jätehuoltomääräyksiä.

Kuntavastuu on muuttunut 1.1.2019 alkaen lakimuutoksen 445/2018 johdosta siten, että kunnan vastuulle ei enää kuulu valtion ja seurakuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte.

Muun kuin kunnan vastuulle jätelain 32 §:n nojalla kuuluvan jätteen, eli esimerkiksi elinkeinotoiminnan jätteen osalta jätehuoltomääräyksiä sovelletaan silloin, jätteen haltijan pyynnöstä tietyin edellytyksin kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden nojalla. Muilta osin määräyksiä sovelletaan näihin jätteisiin vain rajoitetusti.

Riippumatta siitä, koskevatko jätehuoltomääräykset jätteen haltijaa, jätelain mukaan jätehuolto on järjestettävä aina asianmukaisesti sekä kuljetettava ja käsiteltävä jätteet hallitusti. Lisäksi jätteitä tulee lajitella ja kerätä erikseen tarvittavissa määrin. (Jätelaki 13 ja 15 §:t)

2 Etusijajärjestys

Jätelaki velvoittaa noudattamaan etusijajärjestystä kaikessa toiminnassa. Sen mukaan ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Syntynyt jäte on puolestaan ensisijaisesti valmistettava uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrättäminen ei ole mahdollista jäte on hyödynnettävä muulla tavoin, kuten energiantuotannossa. Viimeisenä vaihtoehtona on jätteen loppukäsittely eli esimerkiksi sijoittaminen kaatopaikalle.

Etusijajärjestyksestä noudatetaan kuitenkin siten, että saavutetaan kokonaisuutena arvioiden jätelain tarkoituksen kannalta paras lopputulos. Siksi vaihtoehtojen, kuten käsittelyjärjestelmien, vertailu elinkaaritarkastelun avulla on tärkeää, jotta etusijajärjestyksen toteutumisen hyödyt voidaan saavuttaa. Elinkaaritarkastelussa otetaan huomioon terveys- ja ympäristönäkökulmat sekä tekniset ja taloudelliset edellytykset.

Jätehuoltomääräyksissä etusijajärjestyksen toteutumista edistetään esimerkiksi antamalla lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteita erilaatuksille jätteille. Etusijajärjestyksen toteutumista edistetään myös toimittamalla käytöstä poistetut käyttökelpoiset kalusteet, vaatteet ja muut kodin tavarat toimijoille, joiden välityksellä ne päätyvät uudelleenkäytettäviksi.

3 Kunnan järjestämä yhdyskuntajätehuolto

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätelain nojalla yhdyskuntajätteet, jotka syntyvät asumisessa sekä esimerkiksi koulutuslaitoksissa, sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä julkisessa hallinnossa. Kunnalla on velvollisuus järjestää näiden toimintojen jätehuolto eli järjestää tällaisten jätteiden keräys, kuljetus ja käsittely. Peruseriaatteena on, että jätteenkuljetus tapahtuu kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanotto- eli keräyspaikasta, johon sijoitetaan tarpeelliset jäteastiat.

Kunnallisen jätehuollon piiriin kuuluvat jätelain 32 §:n nojalla seuraavat jätteet:

1. asumisessa (vakituksessa ja vapaa-ajan asumisessa) syntyvät jätteet,
2. kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvät yhdyskuntajätteet,
3. liikehuoneistossa syntyvät yhdyskuntajätteet, jotka kerätään kiinteistöllä yhdessä em. jätteiden kanssa sekä
4. muu yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä em. jätteiden kanssa alueellisessa putkikeräys- tai muussa vastaavassa keräysjärjestelmässä.

Kunnan vastuulle kuuluu kaikki asumisessa syntyvä jäte ja osin siihen ominaisuudeltaan, koostumukseltaan ja määrältään rinnastettava, kuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä jäte. Asumiseksi katsotaan muun muassa asuntolat, yksittäiset vuokrattavat lomamökit sekä yksityisen tai julkisen sektorin tuottamat laitos- ja asumispalvelut.

Esimerkiksi kuntien virastoissa, sairaaloissa ja terveyskeskuksissa sekä kouluissa ja päiväkodeissa syntyvät yhdyskuntajätteet kuuluvat kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään siltä osin, kuin ne soveltuvat kerättäväksi ja käsiteltäväksi samassa jätehuoltojärjestelmässä asumisessa syntyvän jätteen kanssa. Jos näissä toiminnoissa syntyy muuta kuin yhdyskuntajätettä (esim. terveyskeskuksien ja sairaaloiden erityisjätettä), kuuluu jätehuollon järjestämistä vastuu tämän jätteen osalta jätteen haltijalle.

Vaarallisen jätteen osalta kunnan jätehuollon järjestämistä vastuu koskee vain asumista. Maa- ja metsätaloudessa syntyvän vaarallisen jätteen vastaanotto ja käsittely kuuluu lisäksi kunnan vastuulle, jollei kysymys ole kohtuuttomasta määrästä jätettä.

Kunnalla on velvollisuus ja näin ollen myös oikeus järjestää kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden jätehuolto. Kunta järjestää tällaisten jätteiden keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn. Muiden jätteiden, kuten elinkeinotoiminnassa syntyvien jätteiden, jätehuollon järjestämisestä vastaa jätteen haltija jätelain 28 §:n mukaisesti.

Jätehuoltomääräysten soveltamisalueen kunnissa on käytössä sekä *kunnan järjestämä* että *kiinteistön haltijan järjestämä* jätteenkuljetusjärjestelmä. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljetuksen kiinteistölle kilpailuttaa ja tilaa joko kunta tai kuntien erikseen tekemien sopimusten mukaisesti Kiertokapula Oy. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljetuksen tilaa kiinteistölle kiinteistön haltija suoraan jätteenkuljetusyritykseltä. Jätehuoltomääräysten liitteessä 1 on esitetty kunnat ja niissä käytössä olevat kuljetusjärjestelmät jättejakeittain.

Jätelautakunta päätti kokouksessaan 10.10.2013 § 51 määrätä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen yhdyskuntajätteen (kuiva-, seka- ja biojäte) osalta päättymään Hausjärven Mommilassa 11.10.2016, Hämeenlinnassa ja Hattulassa 31.10.2016 sekä Janakkalassa, Lopella ja Riihimäen haja-asutusalueella 31.3.2017.

Edellä mainittujen päättymispäivien jälkeen jätteenkuljetus kuiva-, seka- ja biojätteen osalta toteutetaan jätelain mukaisena kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Päätös ei ole lainvoimainen. Päätöksestä valitettiin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Jätelautakunta päätti kokouksessaan 4.6.2014 § 30, että jätelautakunnan toimialueen kunnissa on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus kunnan vastuulle kuuluvien sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksissa. Päätöksestä valitettiin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, joka palautti asian jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Seka-, kuiva- ja biojäte kuljetetaan Kiertokapula Oy:n osoittamaan paikkaan, jonka jälkeen jätteet siirretään käsittelyyn. Seka- ja kuivajäte toimitetaan käsiteltäväksi **Fortum Waste Solutions Oy:n** Ekokem-jätevoimalaan Riihimäelle. Ekokem **Voimalaitos** tuottaa energiaa erityisesti Riihimäen ja Hyvinkään alueella.

St1 Biofuels Oy:n Bionolix -laitos Karanojalla Hämeenlinnassa tuottaa biojätteestä bioetanolia liikenteen polttoaineeksi. Tuottajavastuunalaiset jätteet, kuten keräyspaperi, lasi-, metalli- ja kuitupakkausjätteet toimitetaan tuottajien osoittamiin vastaanottoaikoihin materiaalihyötykäyttöön.

4 Jätehuollon viranomaistehtävät, valvonta ja käytännön toteuttaminen

Jätehuollon viranomaistehtäviä hoitaa kunnan jätehuoltoviranomainen, joka jätehuoltomääräysten soveltamisalueella on kuntien yhteinen jätelautakunta, jätelautakunta Kolmenkierto. Jätehuoltoviranomaisen tehtäviä ovat

- yleisten jätehuoltomääräysten antaminen
- jätehuoltomääräyksistä poikkeamispäätökset
- jätetaksan hyväksyminen
- jätemaksupäätökset ja maksujen perintä
- jätteenkuljetusjärjestelmäpäätökset
- jätteenkuljetuksen seuranta
- jätteenkuljetusrekisterin pitäminen
- yhdyskuntajätehuollosta poikkeamispäätökset (Jätelaki 42 §).

Jätehuoltomääräysten noudattamista valvovat alueen kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset sekä alueen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Valvontaviranomaisen tehtäviä ovat

- jätelain valvominen
- valvontamääräysten antaminen laiminlyöntien ja rikkomusten oikaisemiseksi
- hallintopakkeinojen käyttö valvontamääräysten tehosteena (esim. uhkasakko)
- valvonta-asioista päättäminen
- valvontaviranomaisille kuuluvien ilmoitus- ja lupa-asioden käsittely sekä päätösten valvominen.

Jätehuollon käytännön toteuttamiseen liittyvät tehtävät on annettu Kiertokapula Oy:lle. Jätelaitoksen tehtävinä ovat

- jätteiden käsittelyn, kierrätyksen ja hyötykäytön järjestäminen
- hyötyjätteiden ja sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäinen ja alueellinen keräys erillisten sopimusten mukaisesti
- jätteenkuljetusten kilpailuttaminen kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa erillisten sopimusten mukaisesti
- vaarallisten jätteiden vastaanotto
- käsittelyn järjestäminen: käsittelypaikkojen rakentaminen ja ylläpito sekä käsittelypalveluiden hankkiminen
- jäteneuvonta ja tiedotus.

5 Jätteiden keräys

Kiinteistön haltijan on jätelain mukaan järjestettävä kiinteistölle keräyspaikka jätteiden keräämistä varten. Keräyspaikalle sijoitetaan tarvittavat jäteastiat. Lähtökohtaisesti jäteastioiden sijoituspaikka on kiinteistökohtainen. Kiinteistöt voivat sopia myös yhteisen keräyspaikan käyttämisestä. Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet on jätelain mukaan luovutettava kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään. Jätehuoltomääräyksissä määrätään, milloin ja miten jätelaji on luovutettava kunnan jätehuoltojärjestelmään.

Kaikilla kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piirissä olevilla kiinteistöillä tulee olla käytös- sään sekalaisen yhdyskuntajätteen jäteastia. Kierrätys- ja hyödyntämiskelpoiset jätelajit la- jitellaan erikseen ja toimitetaan kunnan, Kiertokapula Oy:n tai tuottajan järjestämään hyö- tyjätteiden keräyspisteeseen. Listaa yleisistä hyötyjätteiden vastaanottoaikoista ylläpide- tään osoitteessa www.kierratys.info. Jätehuoltomääräyksissä määritellyillä kiinteistöillä nämä lajitellut kierrätys- ja hyödyntämiskelpoiset jätelajit kerätään kiinteistöllä ja noude- taan kiinteistön keräyspaikasta.

Jäteasetuksen 10 §:ssä annetaan määräyksiä jäteastioiden sijoittamisesta, käyttämisestä ja merkitsemisestä. Jäteastioiden sijoittamisesta päätettäessä on otettava huomioon rakenta- mismääräyskokoelma, kunnan rakennusjärjestys sekä paloturvallisuusnäkökohdat.

Kiinteistön keräyspaikkaan eli jäteastioiden sijoituspaikkaan tulee olla esteetön pääsy. Jäte tulee aina pystyä kuormaamaan turvallisesti eikä jäteastioiden käytöstä tai tyhjentämisestä saa aiheutua loukkaantumisen vaaraa tyhjentäjälle tai astian käyttäjälle. Keräyspaikassa tu- lee olla riittävä määrä jäteastioita, kuten kannellisia säiliöitä tai syväkeräyssäiliötä, ja niiden tulee soveltua niihin kerättävälle jätelajille. Jäteastia pitää pystyä aina sulkemaan, eikä sen käytöstä saa aiheutua ympäristön likaantumista, roskaantumista tai hygieenistä haittaa. Jä- teastiat on puhdistettava säännöllisesti ja toisaalta on huolehdittava, ettei jätteiden sijoitta- minen niihin riko tai tarpeettomasti likaa astiaa.

Jäteastioihin merkitään selkeästi tiedot siihen kerättävästä jätelajista sekä tyhjentämisestä vastaavan tahon (kuljettajan) tai keräyksestä vastaavan tahon (esim. kunnan jätelaitoksen) yhteystiedot.

Kuva 1. Esimerkki jäteastiaan kiinnitettävän tarran sisältämistä tiedoista.

Lisäksi suositellaan, että jäteastioissa näkyy kunkin jätelajin tunnusväri. Tunnusväri voi nä- kyä joko jätelajia osoittavassa tarrassa tai jäteastian värinä. Jätelajien tunnusvärit ovat seuraavat:

- harmaa: sekalainen yhdyskuntajäte
- ruskea: biojäte
- vihreä: paperi
- sininen: kartonki
- musta: metalli
- valkoinen: lasi
- punainen: vaarallinen jäte
- oranssi: energiajäte
- keltainen: muu hyödyntämiskelpoinen jäte.

6 Jätteen kuljetus

Yhdyskuntajätteet kuljetetaan joko *kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa*, jossa kunta tai Kiertokapula Oy huolehtii jätteenkuljetuspalveluiden kilpailuttamisesta alueittain, tai *kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa*, jossa kiinteistön haltija huolehtii jätteenkuljettajan valitsemisesta ja kilpailuttamisesta.

Kunnissa käytössä olevat kuljetusjärjestelmät on esitetty kunnittain ja jätejakeittain jätehuoltomääräysten liitteessä 1. Tarkemman tiedon kullakin alueella käytettävästä jätteenkuljetusjärjestelmästä ja siihen liittyvistä siirtymäajoista saa jätehuoltoviranomaiselta.

Vain ELY-keskusten ylläpitämään jätehuoltorekisteriin hyväksytty kuljettaja voi toimia jätteenkuljettajana. Kuljettajan on pyynnöstä esitettävä jätteenkuljetuksen tilaajalle voimassa oleva ote jätehuoltorekisteristä.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta vastaa tilaajana siitä, että jätteenkuljettaja kuuluu jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistön haltijan on varmistettava, että jätteenkuljettaja kuuluu jätehuoltorekisteriin.

Vaarallista jätettä, kiinteistökohtaisissa jätevesien käsittelyjärjestelmissä syntyvää lietettä, rakennus- ja purkujätettä tai pilaantuneita maa-aineita kuljetettaessa on laadittava siirtoasiakirja. Siirtoasiakirjan on oltava mukana jätteenkuljetuksen aikana ja se luovutetaan jätteen vastaanottajalle. Jätteen kuljettaja vastaa siirtoasiakirjan laatimisesta, jos jäte noudetaan kotitaloudesta. Muussa tapauksessa siirtoasiakirjan laatiminen on jätteen haltijan vastuulla. Sisältövaatimukset siirtoasiakirjalle annetaan jäteasetuksen 24 §:ssä.

Siirtoasiakirjaa ei vaadita siinä tapauksessa, että asuinkiinteistön haltija tai pienimuotoista urakkaa tekevä rakentaja kuljettaa kotitalouden rakennus- ja purkujätteitä omatoimisesti vastaanottoipaikkaan näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

7 Asumisessa syntyvät ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet

Asumisessa syntyvillä lietteillä tarkoitetaan saostussäiliöihin ja erilaisten kiinteistökohtaisten pienpuhdistamoiden lietetiloihin kertyviä lietteitä sekä umpisäiliöihin kerättäviä jätevesiä niiden määrästä ja ominaisuuksista riippumatta. Asumisessa syntyvien lietteiden lisäksi myös esimerkiksi kunnan ja seurakunnan leirikeskustoissa ja hoitokodeissa syntyvät lietteet kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin.

Kiinteistökohtaisten jätevesien käsittelystä ja puhdistusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011). Asetuksen liitteessä 2 on esitetty saostus- ja umpikaivojen lietteenpoistolle tyhjennys- tai tarkastusvälejä. Jätehuoltomääräyksissä viitataan yleisesti lainsäädäntöön saostuskaivojen tyhjennystiheydestä. Asetusta ollaan parhaillaan muuttamassa. Laitteiston valmistajan antamia ohjeita jätehuoltomääräyksissä annettuja velvoitteita useammin tapahtuvasta lietteen poistosta on myös tärkeä noudattaa.

8 Elinkeinotoiminnan jätehuolto Muun kuin kunnan vastuulle kuuluvan jätteen jätehuolto

Elinkeinotoiminnan jätehuollosta ei enää määrätä uuden jätelain voimaantulon jälkeen kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä yhtä kattavasti kuin ennen. Jätehuoltomääräykset koskevat elinkeinotoimintaa siltä osin kuin niissä määrätään jätehuollon teknisistä vaatimuksista. Teknisiä vaatimuksia ovat esimerkiksi jäteastioiden sijoittaminen kiinteistöllä ja jäteastioiden tyhjentämisaajat arkisin ja viikonloppuisin.

Elinkeinotoiminnan harjoittajan liikehuoneistossa syntyvä jäte voidaan kerätä yhdessä muun kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen kanssa. Tällöin jätehuoltomääräyksissä annetut määräykset koskevat elinkeinotoiminnan harjoittajaa täysimääräisesti.

Jätehuoltomääräykset koskevat muuta kuin kunnan vastuulle kuuluvaa jätehuoltoa, eli esimerkiksi elinkeinotoiminnan jätehuoltoa siltä osin kuin niissä määrätään ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemisestä sekä jätehuollon teknisistä vaatimuksista, kuten jäteastioiden sijoittamisesta ja ajankohdista, joihin jäteastioita voi tyhjentää.

Mikäli elinkeinotoiminnan harjoittajan liikehuoneistossa syntyvä jäte taikka valtion tai seurakuntien hallinto- ja palvelutoiminnan jäte kerätään yhdessä kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen kanssa, koskevat näissä jätehuoltomääräyksissä annetut määräykset jätteen haltijaa täysimääräisesti. Esimerkiksi kiinteistöillä, joilla on sekä asumista että yritystoimintaa, ja jätteet kerätään yhteisiin jäteastioihin, jätehuoltomääräyksiä sovelletaan myös yritystoimintaan.

Elinkeinotoiminnan harjoittaja tai muu taho, jonka jätteet eivät kuulu jätelain 32 §:n mukaisesti kunnan vastuulle, voi pyytää jätelain 33 §:n mukaisesti kunnalta jätteidensä käsittelystä kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella esimerkiksi yksityisen palveluntarjoajan puutteen vuoksi. Tällöin jätehuoltomääräykset koskevat elinkeinotoiminnan harjoittajaa kyseistä jätteen haltijaa.

9 Tuottajavastuu

Tuottajavastuu tarkoittaa tuottajan velvollisuutta järjestää markkinoille toimittamansa käytöstä poistetun tuotteen tai pakkauksen jätehuolto ja vastata jätehuollosta aiheutuvista kustannuksista. Tuottajilla tarkoitetaan tuotteen ammattimaisia valmistajia ja maahantuojia sekä pakkausten osalta tuotteiden pakkaajia ja pakattujen tuotteiden maahantuojia.

Tuottaja on velvollinen järjestämään kyseisten jätteiden keräyksen, kuljettamisen, kierrättämisen, hyödyntämisen ja muun käsittelyn. Tuottajavastuunalaisia jätteitä ovat sähkö- ja elektroniikkaromu, keräyspaperi, romuajoneuvot, ajoneuvojen renkaat, akut ja paristot sekä pakkaukset.

Pakkausjätteiden osittainen tuottajavastuu laajenee täydeksi vaiheittain 1.5.2015 ja 1.1.2016. Jätelain muutoksen ja valtioneuvoston asetuksen pakkauksista ja pakkausjätteistä tultua voimaan pakkauksijätteet käsitellään tuottajan järjestämässä jätehuollossa. Tuottajalla on velvollisuus järjestää käytöstä poistetuille pakkauksille alueellisia keräyspaikkoja. Pakkausjätteiden osalta valtakunnallisen keräyspisteverkoston on järjestänyt tuottajien valtuuttamana Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy. Halutessaan tuottajalla on lisäksi oikeus järjestää kiinteistöittäistä kuljetusta. Kunnalla on oikeus järjestää täydentävää kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ja alueellisia keräyspaikkoja pakkauksijätteelle.

Jätehuoltomääräyksissä annetaan edelleen pakkausjätettä koskevia lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteita täydentämään tuottajan järjestämää jätehuoltoa ja tehostamaan käytöstä poistettujen pakkausten kierrättämistä. Vaikka kunta huolehtisi pakkauksijätteiden täydentävästä keräyksestä, käsitellään pakkaukset tuottajan järjestelmissä.

Keräyspaperin osalta tuottajan tulee järjestää käytöstä poistetun keräyspaperin maksuton kuljettaminen pois kiinteistöiltä, jotka sijaitsevat kerros- ja rivitaloalueilla. Tällaisella alueella sijaitseva kiinteistö hankkii yksin tai yhdessä naapurikiinteistöjen kanssa jätteasiat paperinkeräystä varten ja järjestää niille sijoituspaikan. Velvoite ei koske kerros- ja rivitaloalueella sijaitsevia pientaloja, mutta nämä voivat halutessaan liittyä tuottajan järjestämään paperinkeräykseen järjestämällä kiinteistölle keräyspaperin keräyspaikan. Pientalo- ja haja-asutusalueilla paperinkeräys järjestetään alueellisissa keräyspisteissä.

UUNIMOS

10 Vaaralliset jätteet

Vaarallisella jätteellä tarkoitetaan palo-, räjähdys-, terveydelle tai ympäristölle vaarallisia jätteitä. Tavallisimpia asumisessa syntyviä vaarallisia jätteitä ovat

- paristot
- erilaiset akut ja laitteet, joissa akku on kiinteästi liitettynä
- loisteputket ja elohopealamput
- sähkö- ja elektroniikkaromu
- maalit, lakat, liimat ja liuottimet
- eräät puhdistusaineet
- kyllästetty ja käsitelty puu
- torjunta-aineet
- jäteöljyt ja öljyiset jätteet
- lääkejätteet.

Vaarallisista jätteistä paristot ja akut, loisteputket ja elohopealamput sekä osa sähkölaitteista on tuottajavastuunalaisia jätteitä. Ne toimitetaan tuottajan tai jakelijan keräykseen.

Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa toisiinsa tai muihin aineisiin tai jätteisiin. Ne toimitetaan niille erikseen järjestettyihin vastaanottopaikkoihin, jotka löytyvät osoitteesta www.kier-ratys.info. Vaaralliset jätteet on pakattava tiiviisti kestäviin astioihin. Pakkauksesta tulee käydä ilmi vaarallisen jätteen nimi sekä sen ominaisuudet.

11 Rakennus- ja purkujäte

Rakentamis- ja purkutoiminnassa syntyy merkittäviä määriä jätteitä. Etusijajärjestyksen mukaisesti mahdollisimman suuri osa rakennustyömailla erotettavissa olevista käyttökelpoisista esineistä ja aineista, kuten ovista ja saniteettikalusteista, on pyrittävä käyttämään uudelleen. Tavoite mahdollisimman pienestä ja haitattomasta jätemäärästä koskee myös rakennus- ja purkujätettä. ~~Vähintään 70 painoprosenttia rakennus- ja purkujätteestä on tavoitteena hyödyntää muuten kuin energiana tai polttoaineen valmistuksessa vuonna 2020.~~

Jotta mahdollisimman suuri osa rakennus- ja purkujätteistä päätyisi kierrätettäväksi, tulee rakennustyömaalla lajitella ja kerätä erikseen ainakin seuraavat jätelajit:

- betoni-, tiili-, kivennäislaatta- ja keramiikkajätteet
- kipsipohjaiset jätteet
- kyllästämättömät puujätteet
- metallijätteet
- lasijätteet
- muovijätteet
- paperi- ja kartonkijätteet
- maa- ja kiviainesjätteet.

Rakennustöiden yhteydessä voi syntyä vaarallisiin jätteisiin kuuluva asbestijätettä, joka on kerättävä aina erikseen ja kuljetettava viivytyksettä käsittelyyn erillään muusta jätteestä. Asbestijätteen säilyttämisessä ja kuljettamisessa on noudatettava valtioneuvoston päätöksessä 886/1987 annettuja ohjeita.

Jos asuinkiinteistön omistaja itse huolehtii rakennus- ja purkujätteiden jätteenkuljetuksesta, syntyvä jäte käsitellään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä. Rakennus- ja purkujäte katsotaan tällöin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvaksi jätteeksi.

12 Roskaantumisen ehkäisy

Jätelaissa säädetään roskaamiskielto eli kielto jättää ympäristöön jätettä, hylätä esinettä tai päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai loukkaantumisen vaaraa. Roskaajalla on ensisijainen velvollisuus siivota roskaantunut alue. Toissijainen siivoamisvelvollisuus on esimerkiksi tienpitäjällä, jos roskaantuminen on aiheutunut tien käyttämisestä. Asemakaava-alueella toissijainen siivoamisvelvollisuus on alueen haltijalla, mikäli se ei jätelain mukaan kuulu muulle taholle. Toissijainen siivoamisvelvollisuus on esitetty tarkemmin jätelain 74 §:ssä.

Roskaantumisen ehkäisemiseksi eri toimintojen yhteyteen on varattava tarpeeksi jätteiden keräysastioita sekä muita jätehuollon palveluita. Esimerkiksi virkistykseen käytettävän alueen haltijan on järjestettävä riittävät jätehuollon palvelut kyseiselle alueelle. Roskaantumisen ehkäisemiseen liittyviä velvoitteita annetaan myös muussa lainsäädännössä, esimerkiksi yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetussa laissa.

13 Merkittävimmät muutokset jätehuoltomääräyksissä

Merkittävimmät muutokset päivitetään lautakunnan hyväksytyä jätehuoltomääräykset.

1-§: Elinkeinotoiminnassa syntyvää jätettä, joka ei kuulu kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin, koskevat vain tietyt määräykset.

1-§: Jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien tuottajavastuunalaisten jätteiden keräämiseen ja käsittelyyn toimitamiseen.

16-§: Biojätteen ja keräyskartongin lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus muuttuu koskemaan koko toimialueen taaja-asutusalueella vähintään viiden (5) asuinhuoneiston kiinteistöjä.

23 ja 48 §:t: Pikakonttien käyttö kielletään siirtymäajan kuluessa.

26-§: Kuivajäteastian pisin tyhjennysväli Riihimäellä ja Hyvinkäällä muuttuu neljästä (4) viikosta kahdeksaan (8) viikkoon.

29-§: Jos kiinteistön haltija on lukinnut jäteastian sijoituspaikalle johtavan reitin ja kiinteistö kuuluu kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin, on lukitus järjestettävä siten, että jätteenkuljettajan yleisavain sopii lukkoon.

33-§ Jätteenkuljettajan on luovutettava jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöittäin ja jätela-jeittain eritellyt tyhjennystiedot kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetuista jät-teistä sähköisesti muokattavissa olevassa muodossa.

37-§: Lietteiden omatoimiseen käsittelyyn liittyvät rajoitukset ja niihin liittyvät ilmoitus- ja poikkeamismenettelyt on esitetty uutena määräyksenä.

38-§: Yli 5 000 henkilön yleisötilaisuudesta on laadittava jätehuoltosuunnitelma kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

14 Lisätietoa

Suomen lainsäädäntö on sähköisesti luettavissa Finlex-palvelussa osoitteessa www.finlex.fi.

Lisätietoa jätehuollosta asuinkuntasi alueella:

Jätehuoltoviranomainen (kaikki kunnat)

Hämeenlinnan kaupunki
Jätelautakunta Kolmenkierto
Raatihuoneenkatu 9, 3.kerros, PL 84
13101 Hämeenlinna

puh. (03) 621 4194, jätehuoltokoordinaattori
puh. (03) 621 4196, asiakaspalvelu

Jätelautakunnan palvelunumero 03 621 4197
jatelautakunta@hameenlinna.fi
www.hameenlinna.fi/jatelautakunta

Kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset

Hattula ja Hämeenlinna

Hämeenlinnan kaupunki
Jätehuollon valvonta
PL 84
13101 Hämeenlinna
kirjaamo-ymparisto@hameenlinna.fi
kaupunkirakenne@hameenlinna.fi
vaihde (03) 6211

Hausjärvi

Ympäristönsuojelu
Keskustie 2-4
12100 Oitti
hausjarvi@hausjarvi.fi
vaihde (019) 758 6500

Hyvinkää

Ympäristökeskus/ [ympäristövalvonta](#)
[Kankurinkatu 4-6, PL 86](#)
05801 Hyvinkää
ymparisto@hyvinkaa.fi
vaihde (019) 459 11

Janakkala

Ympäristönsuojelu
Juttulantie 1
14200 Turenki
janakkalan.kunta@janakkala.fi
vaihde (03) 68 011 | (019) 75 801

Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, [Nurmijärvi](#) ja Tuusula

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Hyrylänkatu 8 C, PL 60
04301 Tuusula
yaktoimisto@tuusula.fi
vaihde (09) 87181

Loppi

Ympäristönsuojeluyksikkö

Yhdystie 5

12700 Loppi

loppen.kunta@loppi.fi

loppen.ymparisto@loppi.fi

vaihde (019) 758 6006

Riihimäki

Ympäristönsuojeluyksikkö

Eteläinen Asemakatu 2, PL 125

11101 Riihimäki

ymparisto@riihimaki.fi

vaihde (019) 758 4000

Valkeakoski

Ympäristönsuojelu

Sääksmäentie 2, PL 20

37601 Valkeakoski

ymparistopalvelut@valkeakoski.fi

ymparistonsuojelu@valkeakoski.fi

vaihde (03) 569 1100

Kiertokapula Oy

Vankanlähde 7

13100 Hämeenlinna

Vaihde 075 753 0000

www.kiertokapula.fi